

Počátek měsíce ledna naznačil, že zima se ustálila. Sněhu bylo dostatek a nastalo od 6. ledna sluneční počasí s mráčky od 10-15 stupňů. Ráhlý obrát nastal v neděli dne 14. ledna značným oteplením. Nejteplejší den byla středa dne 17. ledna a teplé počasí vydrželo až do 20. ledna, kdy opět nastal mráz 5-10 stupňů. Den 17. leden byl zarmenán nejteplejším dnem v posledních 10. letech. Vzdor silnému táni se však sněhová pokrývka udržela a dne 24. ledna začalo sněžení. Do konce ledna bylo mírné zimní počasí. V únoru bylo ustálené mírné počasí, ku konci února a začátkem března po celé dny slunečno, v noci méně mráčky. Ráhlý obrát nastal dne 9. března a 10. března v neděli, sněžilo za studeného větru a krajina se pokryla 25 cm sněhovou přikryvkou. Úterý 11. března nastal klidný sluneční den. Vzhledem příznivému jarnímu počasí, dále pak i dříve dne 27. dubna, proběhly jarní polní práce, klidem. Letní dobré počasí mělo vliv na dobrou úrodu zrnin, hlavně obilnin. Starosti se sklání zrnin, kterých byla letos nadprůměrná úroda, měl vedoucí hospodářství Státních statků, Šumperk, p. Josef Fábo až do podzimních mráček dosti. Zdejší pracovníci s duchodci na vše: sklání žerky, lnu a zrnin, nestáli a proto vypomáhaly brigády ze Šumperka.

Státní a veřejné události. Na podkladě žádosti presidenta republiky soudruha Antonína Novotného schválilo plénum ústředního výboru KSČ na svém zasedání v Praze ve dnech 3.-5. ledna, aby jako president ČSR byl uvolněn z funkce prvního tajemníka ÚV KSČ, který stál v čele strany v této funkci řadu let. Ústřední výbor pak prvním tajemníkem ÚV KSČ zvolil jednomyslně s. Alexandra Dubčeka, člena předsednictva ÚV KSČ.

Zolens
s. Al. Dubček
první tajemník ÚV KSČ
a jeho život
124-5

Jmenovaný se narodil 27/11. 1921 v Uhrovi, okres Topolčany a pochází z rodiny truhlářského dělníka, který těsně před první světovou válkou, odešel za prací do Spojených států, odkud se vrátil po válce. V roce 1925 odjeli Dubčekovi do Sovětského svazu. Otec soudruha Alex. Dubčeka pracoval jako truhlářský mistr v družstvu „Interholpo“, založené s třemi stovkami komunistů v Československa. V městě Trnava a pak v Gorkém navštěvoval střední školu do r. 1938, kdy se s. Alex. Dubček s celou rodinou vrátil do Trenčína. V roce 1939 jako osmnáctiletý se začal učit strojním pámečníkem a účastní se ilegální práce KSČ. Spolu s otcem a bratrem se od počátku podílejí na protifašistickém odboji. Otec byl v r. 1943 zatčen jako člen ilegálního ÚV KSČ a vězněn až do osvobození. Alex. Dubček pracoval v r. 1942 - 1944 jako kovář ve škodových závodech v Dubnici nad Váhom a s bratrem Julem bojoval jako partyzán ve Slovenském národním povstání. Julius - bratr padl dne 1. ledna 1945 v boji proti fašistickým okupantům.

Soudruh Dubček po osvobození naší vlasti pracoval 4. roky jako dělník v Droždárnách v Trenčíně. V roce 1949 byl pověřen funkcí organizačního, později vedoucího tajemníka okresního výboru strany v Trenčíně. V r. 1951 byl povolán na ÚV KSČ do Bratislavy a v r. 1953 jmenován do funkce vedoucího tajemníka krajského výboru strany v Banské Bystrici. Přitom studoval dálekově na právnické fakultě v Bratislavě. V letech 1955 - 1958 absolvoval s vyznamenáním vysokou politickou školu v Moskvě. Po návratu byl zvolen vedoucím tajemníkem KSČ v Bratislavě a členem ústředních výborů KSČ a KSC. Dva roky později byl na celostátní konferenci KSČ zvolen tajemníkem ÚV KSČ. V r. 1962 se stal členem a tajemníkem ÚV KSČ a také zvolen členem předsednictva ÚV KSČ, v r. 1963 se stal prvním tajemníkem ÚV KSČ a tyto funkce zastával až dosud. V období 1951 - 1955 a znovu od r. 1960 je poslancem Národního shromáždění a v r. 1954 byl zvolen poslancem Slovenské národní rady. Za obětavou práci pro republiku byl vyznamenán Řádem 25. února, Řádem Slovenského národního povstání a pamětní medailí k 20. výročí Slovenského nár. povstání. Dne 26. ledna byla ve zdejší škole za mírové účasti občanů v počtu pouze 6 osob uspořádána přednáška ÚO protiletecké obraně. Malá účast na přednášce byla zaviněna porudním oznamením.

Zábavní
Přednáška ÚO

Zábavy.
Sport.

Opět se vydal společenský ples Místní požární jednoty v sobotu 17. února, slušnou návštěvou a čistým výtěrkem přes 500 - Kčs. Zasluku mají děkyně dortů občanka Jeksová a Kampasová, které vylosováním přispěly částkou 300 - Kčs a porováním na ples členka Hajná a občanka Lachmanová vybraly mimo vajec, částku 505 - Kčs. Bez této obětavosti jmenovaných nemohl by se ples pořádati, ježto hudba z Rudy včetně pohostění stála na 700 - Kčs.

Tradiční lyžařské závody dne 4/2. u kostela pořádané MŽ, Svazarmem, za přispění členů místní prodejny jednoty ze sdružených prostředků členů, byly dosti obsaženy. Závodili žáci, dorost a muži. Běh vyhrál Jaroslav Hajný. Občerstvení bylo u s. Eliáše Lad., čaj - párky a všem závodcům chutnalo.

Únor
oslav

Slavy 20. výročí vítězství čs. pracujícího lidu v únoru 1948 manifestací pracujících, jednotek Lidových milic, Slouh národní bezpečnosti a Čl. lidové armády proběhly v hlavním městě Praze ve dnech 22 - 23. února a po celé naší vlasti. K 20. výročí února na Staroměstském náměstí pronesl projev první tajemník ÚV KSČ, p. plav. Dubček a prezident republiky p. Svoboda.

Státní a
veřejné
události

Velký ohlas, zájem a debaty mezi předjetými občany vyvolalo sedmou plénum ÚV KSČ otevřením stavidel ku společenské aktivitě k hledání pravdy, která je jedinou možnou gruntem

(pokrač. na str. 133.

M. P. V. Výhledový plán na léta 1968 - 1972 byl přednesen předs. s. Janem Bečovským a to:

- 1) v roce 1969 regulace místního potoka,
- 2) - - 1970 vodní nádrž,
- 3) - - 1971 osada Krásné
- 4) - - 1972 kultura a menší akce.

V roce 1968 počítá se s celkovým příjmem . . . 23.800 - Kčs,
a s celkovým výdejem v téže částce.

Dále jmenovaný s. předseda seznámil občany se jmény kandidátů
pro volby do místního národního výboru v tomto roce v
počtu 11 členů a 5 náhradníků.

Ku vzniku 50. ho výročí ČGPP uvedl, že se počítá s výsá-
zením 50 ks ovocných stromů v hodnotě díla 2000 - Kčs od
1/4. - 1/10. 68, válcování vorovky od 1/6. - 3/10 - dílo za 12000 - Kčs
a oprava rodinných domků: Dr. Havelky, č. 18. Fábry Josefa, č. 10.
Máša Jos. a č. 36 v osadě Krásné.

V diskusi vystoupili občané: Jurčík Karel - co je s místním
rozhlaselem - sděleno: je již poředě.

Mareček Pavel o tom, že do kandidátky patří mladší, -
sděleno, že jsou v prostředních letech a Peterka Václav,
že nebyla zmínka o jeho budovatelské práci - pozn. kroni-
káře dřívě na školním domě, kde bydlel s manželkou
řídící učitelkou zděje školy.

Po pravdě řečeno, že mělo být M/V za g'laceni, položení kanalizace M/V.
 od sklepa, kde stála voda, kanalizace šla místy až 2 m hluboko
 a za jiné práce Václavem Peterkou za neodpovídající odměnu vykona-
 né některým z členů rady vysloveno lidově: „Václave za
 vykonání Tebou na školním domku Ti patří pochvala a náš dík.“
 Kronikář pak k tomu dodává: kolika nasloužilým občanům
 bylo místo vděku i další vykonávané dobré práce znemožněno,
 hlavně v době kultu osobnosti. Proto občané věřící v lidovou
 socialistickou demokracii pevně věří v jiný obrat volením
 s. Klementa Dubčeka prvním tajemníkem ÚV KSČ, jak
 proradím z jeho projevu k dvacátému výročí únorového přetvoření
 vypráví. To tak Václave je to v kronice a Tvůj syn Václav si
 vše mluví z kroniky teď za 20 let přečíst, jak jsme to robili.
 K rávu pak přečetl kronikář zápis v kronice za r. 196⁵,
 který našel dobrý ohlas u přítomných občanů.

Dne 19/3. na sobotu Josefů konala se veřejná předvolební schůze M/V
 k slučování navržených kandidátů za poslance do M/V, OV a
 KV. Schůzi navštívilo pouze 27 občanů včetně kandidátů za
 poslance do M/V a za OV byl přítomen s. Talanta, který se ná-
 mil přítomné se jmény kandidátů za poslance do OV a KV.
 U místních kandidátů učinil tak kronikář Jar. Lachman.
 U kandidátů do vyšších plošek (OV a KV) byla připo-

M.V. minka, většinou přítomnými potvrzena, že navržené kandidáty do
vyšších složek občané nemají. Bylo dáno vysvětlení, že k předsta-
vování těchto dojde. Teď došlo ke kritice, že nebylo vybudováno
hřiště, položeny roury při asfaltce na rozcestí asfaltky ku kostelu,
aby voda netekla pod. Fr. Hajného do zahrady a dvora a proto
se neuskutečnila regulace potoka.

Kulturní Dne 17. března odbyvany ve zdejší Pochostině Osvětovou Besedu,
vývoj. M. F. a místní požární jednotou Mezinárodní den žen byl zásluhou
říd. učitelkou Soťavou Peterkovou velice zdařilý. Pěkné, líbivé
vystoupení školních dětí zdejší školy převem, recitací, ba i le-
grační hátkou jednoaktovou. Píj píro "pobavilo přítomné
občany a hlavně maminky - oslovenky. Ze Šumperka z hudební
školy účinkovaly na chrom. harmonice 3. řádku a 1. řádk.
Zásluhou občanky M. Kampasové z č. 28 byly vylosovány, jme-
novanou darované 2 dorty. Přítomné ženy byly vyčastovány
párky, cukrovím atd., přičemž občanka M. Hajná rozprodá-
vala mužům kytičky pro ženy, které sama vřezala a photoila.
O taneční hudbu a zpěv se postaral Josef Člásk st., s harmo-
nikou a Václav Věcna s cínely a bubnem až do 22 hodin.

Současný Obrodny' proces vyvolal i mezi občany obce různé debaty, úvahy a
vývoj v důvěru v nové kvality socialistické společnosti podložené podstatou de-
el 999 mokracie. Jde při ní o přechod od revoluční diktatury k so-
a v obci. ialistickému a demokratickému režimu, který poskytne občanům

naši vlasti záruky jejich svobod, jak se o tom všeobecně zmí-
nil první tajemník ÚV KSČ J. Dubček. Nyní bude následo-
vat řada opatření zákonodárných a jiných, aby program byl uveden
v život. Prijetím zákonů, jako je zákon o tisku, spolčovací, rehabi-
litáční a také ústavní zákon o federalizaci Československa, začne
být program naplňován. Třetí myšlenkou pak je nepřímá vliv pra-
cejících na politické dění ve společnosti. Politický systém, o němž jde,
musí být vybudován tak, aby občanům garantoval jejich svobody,
nebránil jim v zájmu o věci veřejné, ale naopak, aby jejich politickou
aktivitu přímo provokoval. Podstatně se jedná o plastní dokument ko-
munistické strany Československa, který by vytvořil potřebné závery pro
další činnost nejen vnitrostraničnou, ale především pro činnost komunistů
ve veřejném životě celé země. V této programové činnosti se projevuje
vidci postavení KSČ v republice.

Kamenné, přivezené z různých míst historicky proslavených (z Řípu, Týše-
hradu, Blaníku, Trocnova, Radhoště aj.) jako symbol národní pýso-
ritosti a kulturní sjednocenosti byly položeny do základů stavby
Národního divadla právě před 100 lety dne 16. května 1868.

Proburzeng a k národní hrdosti vychovávaný národ se rozhodl být
vškeré finanční oběti spojené se stavbou důstojného stánku divadelního
umění na své bledě. Roku 1850 byl ustanoven Ibor pro přiznání českého
Nár. divadla, jemuž předsedal František Palacký. Proto v budově stár.
divadla nad jistým heslo "Národ sobě".

Stě výročí
Národního
divadla.

Život v
obci.

Na budově školní budově v Hraběšicích byla dána nová šermitová střecha a postaven nový komín, čímž budova školy velice získala na vzhledu. Komín postavil tajemník obce Miroslav Těchů ve volném čase.

Do vlastnictví od Státního statku, n. p. v Tumberku získal Ludvík a Marie Kampasovi dům č. 28, dále František Peterka dům č. 47. a Frábo Josef s manželkou Františkou dům č. 18.

Polské vojenské jednotky byly ku konci roku nahrazeny jednotkami Rudé armády, s ubytováním v kasárnách v Tumberku. Hlídky šumperská posádka byla přemístěna na Slovensko.

Na příslušných polských jednotek nebylo stížností, ba naopak docházelo ve vzájemném pohostinství mezi nimi a obcany ke klidným výměnám názorů hlavně o nedělích, když přišli na pivo.

Dne 23/10. při jízdě na motocyklu řízeným Jozkou Čičotkou, ze Slovenska, došlo v nešťastné jízdě na asfaltové silnici u mostu pod Hraběšicemi k tragické havárii. Spolujezdec lesní dělník Josef Šobota, pracující na zdejší Plesí, bydlící v osadě Krásné, při pádu narazil na strom a těžkému prání na místě podleh. Byl ze Slovenska a pohřben v Hraběšicích dne 26/10. t. r.

Dne 14/11. došlo na radost příbuzných ze Slovenska k provedení exhumace a k převozu do Košic, kde byla provedena lacunace. Řidiči motocyklu se však při havárii nic nestalo.

příkladem dalšího vývoje celé socialistické společnosti, bez ní by nebyl možný pokrok. Jedná se o nápravu v systémovém řízení jak politického, národního hospodářství, politické nedotknutelnosti, tak i o celkové nápravě všehyžských chyb, které se v systémovém řízení vyskytly. Hlavně pak možnosti většího svobodného střetávání národů a stanovisek, z nichž by potom mělo zvítězit promyšlenější a lepší.

Dne 20./3. Průmyslový výbor Národního shromáždění v Praze na schůzi při projednávání akčního návrhu KSČL vyslovil přívalu důvěry prezidentu Ant. Novotnému. Zároveň uložil předsedovi výboru ing. J. Böhlerovi, aby o tomto rozhodnutí informoval předsednictvo Národního shromáždění. Na své schůzi dne 21. března předsednictvo ústředního výboru Komunistické strany Československa projednalo politickou situaci v současných dnech v souvislosti s výjevy, aby se p. Antonín Novotný vzdal funkce prezidenta republiky. Po jednání předsednictvo ÚV KSČL vyslovilo souhlas s tím, aby Ant. Novotný byl z funkce prezidenta republiky uvolněn. Dne 22. března řasovalo Národní shromáždění. Členům předsednictva NS bylo již však známo, že Ant. Novotný se rozhodl na nátlak široké veřejnosti odstoupit. Čekalo se pouze na jeho oficiální sdělení.

Bylo 11.05 hod., když se dostavil do schůze vedoucí Kanceláře prezidenta republiky L. Novák a odevzdal předsedovi NS B. Laštovickovi dopis Ant. Novotného. Po přečtení dopisu jmenovaným, předsednictvo NS jednomyslně v 11.20 hod. rezignaci Antonína

Veřejné a
státní
události

Novotného přijalo. Předseda K. S. S. R. seznámil s touto skutečností předsedu vlády J. Čenárta v budově K. S. S. R. na Gorkého náměstí a předal mu dopis o rozhodnutí předsednictva K. S. S. R. resignaci J. Novotného přijmout. Předseda vlády dopis přečetl a prohlásil:

"V této závažné chvíli dovoluji vám, abych vás ubezpečil, že ve smyslu ústavy vlády tuto funkci na přechodné období do volení nového prezidenta a složení slibu vyplním přesně.

Jest jisté ^{dobře} / ^{rynější} pokolení a přísti seznámiti s obsahem článku 65 ústavy ČSSR v doslovném znění:

"Uvolní-li se úřad prezidenta republiky a nový prezident ještě není zvolen a nesložil slib, rovněž nemůže-li prezident republiky svůj úřad ze závažných důvodů vykonávat, přísluší výkon jeho funkce vládě. Vláda může v takovém případě pověřit svého předsedu výkonem některých pravomocí prezidenta republiky. Na předsedu vlády přechází v té době všechna velení nad ozbrojenými silami."

Kronikář pak v úvaze nad stávající situací pokládá za nutné uchovati na paměť všem obsah dopisu J. Novotného, který byl předán vedoucím kanceláře pres. republiky L. Ševákem předs. K. S. B. Laštovickovi a proto obsah v kronice zaznamenává:

Vážení soudruzi poslanci,

Dopis odstup.
prezidenta
a Novotného

oznamuji vám, že jsem se rozhodl resignovat na funkci prezidenta Československé socialistické republiky. Toto své rozhodnutí jsem učinil po bedlivé úvaze, vycházející z

vnitřní situace, která u nás v současné době je, dále z toho, abych pomohl svým krokem k dalšímu rozvoji socialistické společnosti, k upevnění naší socialistické vlasti.

Prosim, abyste mi uvěřili, že po dobu své činnosti jako prezident republiky jsem se snažil vycházet vždy ve své práci ze zájmů našeho pracujícího lidu, ze zájmů naší vlasti, ve shodě s našimi socialistickými cíli. Snažil jsem se, abych i jako prezident republiky přispěl k upevnění mezinárodního postavení naší republiky a zabezpečení i její bezpečnosti.

Do funkce prezidenta republiky jsem byl navržen ÚV KSČ a schválen těmi, soudruzi poslanci.

Moje rozhodnutí odstoupit z funkce prezidenta republiky jsem již oznámil Ú. V. KSČ.

Prosim, abyste vzali na vědomí mé poděkování za naši spolupráci se mnou.

Přeji naší socialistické vlasti, Československé socialistické republice, nových úspěchů na její cestě vpřed v zájmu našeho lidu, v zájmu pokroku a míru.

Se soudružským pozdravem

B. Novotný v. p.

Praha dne 22. března 1968.

Věřejné a
státní
události

Dne 29. března sešli se v počtu 258 v sále Pražského hradu poslanci Národního shromáždění, aby na plenární schůzi jednak uctili památku tragické smrti prvního letce - kosmonauta Jurije Gagarina, zahynuvšího při cvičném letu v trysového letadle a jednak projednalo návrh předsednictva M. S. ze veřejné schůze, aby byl na funkci presidenta jednoručně navržen poslanec armádní generál Ludvík Svoboda. Pro jeho zvolení se vyslovily všechny politické strany a organizace M. S. Pro návrh se vyslovili všichni poslanci.

vůlba presi-
denta republi-
ky Ludvíka
Svobody

Historický vladislavský sál Pražského hradu se stal dne 30. března 1968 - sobota - dějištěm slavnostního státního aktu - jedenácté presidentské volby od vzniku naší republiky. Vladislavský sál byl slavnostně vyzdoben a křesla zcela zaplněna. Přesně v 10 hod. zahájil předseda M. S. předseda a první tajemník LV KSČ Alexander Dubček z pověření, předkládá návrh, aby presidentem ČSR byl zvolen arm. gen. Ludvík Svoboda. V 11:28 hod. byl vyhlášen výsledek tajného hlasování. Pro kandidátu L. Svobodu se vyslovilo 282 a 6 poslanců se zdrželo hlasování. Přítomní pozdravili zvolení nového presidenta potleskem a na budově vladislavského sálu utyčena státní vlajka. 20 dělových salů oznámilo v hradu zvolení arm. gen. Ludvíka Svobody presidentem Československé republiky, jak si lid přál. Za pouhé fanfár a opery Libuše, přistoupil president ke stolku, na němž ležela ústava republiky a vykonal ústavní slib.

President Ludvík Svoboda se narodil 25./11. 1895 v Hroznatíně na
 českomoravské výsočině. Jeho otec měl zde, na chudém Horácku, ho-
 spodářství. U první světové válce přešel L. Svoboda při první příležitosti
 k Rusům, vstoupil do československé legie, velel řetě, pak rotě a bo-
 joval v bitvě u Iborova. V roce 1920 po návratu do vlasti přijímá se
 otcova hospodářství a v r. 1922 se vrací opět do československé ar-
 mády. V r. 1931 - 34 vyučuje na vojenské akademii v Hranicích a
 v době Mnichova a mobilizace je velitelem praporu v Kroměříži.
 Ihned po okupaci Československa nacisty, podílí se na organizaci pod-
 zemního hnutí na východní Moravě. V r. 1939, kdy se rýhují k
 válce, odchází do Polska a v Krakově organizuje vojenskou jednotku
 z našich občanů. Po zhroucení se polské armády, odchází s pol.
 vojenskou jednotkou do Sovětského svazu. Tam organizuje v Bu-
 pulku první československý samostatný prapor, který se v lednu 1943
 proslavil v památné bitvě u Sokolova. Od r. 1945 - 1950 byl mi-
 nistrem národní obrany. V červnu 1948 je zvolen do S. S., vstupuje do
 Komunistické strany Československa a stává se členem Ú. V. v r. 1948 - 49.
 Krátce je pak náměstkem předsedy vlády a předsedou Čsl. státního vý-
 boru pro tělesnou výchovu a sport (1950 - 1951). V období kultu osob-
 nosti je pronásledován, vězněn na Mirově a pracuje jako účetní
 v Č. S. Kdo president je spjat národně s osvobozujícím bojem če-
 ského a slovenského lidu po dobu jeho života v první i druhé světo-
 vě válce. Je hrdinou Sovětského svazu - Rudé armády.

terýné a
státní
události

Dne 28. března bylo přerušeno plenárníasedání ústředního výboru KSČ, aby v jednání bylo pokračováno dne 1. / 4. ve Španělském sále. Na programu pléna byly otázky: současná politická situace ve straně a společnosti, návrh akčního programu strany, návrhy na rehabilitaci členů strany postižených v období kultu osobnosti a návrh postupu k dokončení rehabilitace osob postižených porušováním socialistické právnosti. První tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček ve svém obsáhlém projevu zmínil se, že požadavek od lednového pléna je výrazně socialistický a demokratický, vyvolaný komunistickou stranou a že ho charakterizuje i nejdůležitější aktivita našich občanů. Těm se zmínil o svobodě slova, o tom co se přičilo a zbavit se všeho co se ukázalo nesprávným. Poukázal na důležitý úkol prohloubit důvěru vlády, respektovat a uplatňovat demokratický princip a konsolidovat poměry v Bezpečnosti a armádě, konsolidovat a rozvíjet národní hospodářství a hlavně pokračovat v jednovládním demokratickém progresivním směru.

Prezident ČSSR. Ludvík Svoboda dne 3. dubna poděkoval L. S. Brežněvovi, N. S. Podgornému a J. N. Kozginovi, hlavním představitelům SSSR za blahopřání, které obdržel k zvolení prezidentem ČSSR.

Národní
muzeum,
Praha

Národní muzeum založené 15. dubna 1818, s jeho jménem jsou spjata jména Palackého, Dobrovského, Šafaříka, slavi 150. výročí svého vzniku

Ústřední plenárníasedání ÚV KSČ končilo diskusí. O této vystoupil i býv. prezident J. F. Novotný. Z čehož se lze domnívat:

Řeč Ant.
Novotného
v ústředí

Nemohu pascit chyby a omly, jež párně odlišily náš vývoj a přet
tém největším patří nezákonnosti, kterým došlo pod vlivem toho, co na-
jvámé kultem osobnosti a jež, bohužel, navždy zůstanou černou skvrnou
v životě naší strany. Do mi vytknout ledacos, ale za svou pásluku si
pokládám, že jsem se jako první tajemník a později jako prezident vy-
hráje z otřesných zkušeností a z počátku padesátých let, přičinil o
to, aby v naší zemi bylo odstraňováno hrubé porušování zákonnosti,
k němuž docházelo v minulosti, že nikdo nebyl popraven, ale ani s
mým vědomím - myslím v ústředním měřítku - za celou dobu mé funkce,
nikdo nebyl trestně postížen za své politické názory, pokud nepřekročil
zákon republiky. Povýšeni K. Sejny (utekl za hranice do Ameriky)
bylo z mé strany chybou a jsem za to odpovědný.

Dne 6/4. odstoupila dosavadní vláda a Ing. 6. Čermák pověřen sestavením nové vlády. Věr. a státní
události

Dne 9/4. přijal v 10. hod. prez. rep. Ludvík Svoboda na Pražském hrade
nově jmenovanou vládu ČSFR, která do jeho rukou složila jistavou
předepsaný slib. Předseda vlády Ing. Vladimír Čermák, místopředseda
prof. dr. Peter Kolotka, a místopředs. prof. Ota Šik a ^{prof. dr. J. Štrougal,} ^{prof. dr. Gustav Husák.}

Prezident republiky členům nové vlády blahopřál a mimo jiné v
proslavě řekl: „Pokud se týká mne, pomoci vám jako prezidenta,
spolehněte se.“

Věřejné a
státní
události.

Shned po plenárnímasedání ÚV KSČ byla přikrá věřejnost
seznámena s obsahem akčního programu ÚV KSČ, který v hlav-
ních rysech navrhoval na rozvíjení demokracie, záruku pokrokového
socialistického rozvoje, a nový systém politického řízení společnosti, rovnou
právnost Čechů a Slováků, a točaly' rínt životní úroveň, jakožto na-
léhavý úkol hospodářské politiky, dělbu a kontrolu moci, otáčka
mládeže a její organizace, rozvoj vědy, vzdělanosti a kultury a za
zahraniční politiku ČSSR, tedy o úkoly do XIV. sjezdu strany.

Dne 18/4. Národní shromáždění provedlo novou volbu předsedy a mí-
stopředsedů. Do funkce předsedy NS byl zvolen poslanec Josef Smrkov-
ský. Ve své řeči mimo jiné uvedl, že první věc, jež by měla být zá-
konem řešena co nejdříve, je rehabilitace všech neoprávněně od-
souzených z doby minulé, dále založit nový směr socialistického pa-
lamentarismu a z obrodného procesu svobodu slova, svobodu in-
formací a ostatních záruk občanských práv a svobod. Jíti vlastní
československou cestou, obhájet ji a uvést do života, pač jsme se
s. Dubčekem v čele už od provincie bojovali.

Setřetím případu uprchlého generála Jana Sejny bylo zjištěno, že jde
o machinaci s osivy - podvodech - a že právě případu máni komise
Ú. V. KSČ.

Na 8 denní oficiální návštěvu Slovenska odletěl dne 22./4. prezident
republiky Ludvík Svoboda. 100.000 občanů v Bratislavě pozdra-
vilo hlavní státu. Z jeho projevu zaznamenává kronikář

mýstlenka: Naše republika je společným státem dvou rovnoprávných národů - Čechů a Slováků. Těto pásmá jsme půstali hodně dlouhá. Dosavadní řešení této otázky, spojené s atmosférou nedůvěry dřívějších let, vyvolávalo nedorozumění mezi našimi národy. Přes výrazné materiální a kulturní pokrok v rozvoji obou našich národů, nebe nynější státoprávní řešení vztahů Čechů a Slováků považovat za správné a spravedlivé. Souhlasím proto plně se závěrem, že v rámci rozvoje naší socialistické společnosti a upevňování jednoty našeho lidu je nezbytné dosáhnout zásadní změny ve státoprávním uspořádání vztahů mezi Čechy a Slováky a budovat náš společný stát na principu socialistického federativního uspořádání.

Dále se prezident ve svém projevu vyslovil o zajištění podmínek pro své národní vyznění pro každou menšinu - maďarskou - polskou - ukrajinskou a německou.

Historický radniční svaz, ulitý v r. 1732, zarmí v Bratislavě jen tehdy, když je třeba oznámit městu mimořádnou chvil. Dne 23./4. se svaz poprvé při vstupu presidenta republiky do Primaciálního paláce a podruhé, když primátor města ing. arch. Milan Mladký uděloval Lud. Svobodovi čestné občanství Bratislavy.

Vzhledem předcházejícímu politickému události, navštívil Československo hlavní velitel spojených ozbrojených sil států Varšavské smlouvy maršál SSSR Ivan Ignatjevič Jakubovskij dne 24./4. a bulharská stranická a vládní delegace předs. rady ministrů Todorom Živkovem.

Věřejné a
státní
události

Dne 26. dubna byla na Pražském hradi za přítomnosti prez. rep. Ludvíka Šobody, prvního taj. ÚV KSČ pl. Dubčeka, předsedy vlády ing. Oldř. Černíka a prvního taj. ÚV BKS a předs. rady ministrů BLSR Todoru Živkova podepsána na dalších dvacet let nová smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi ČSSR a Bulharskou lid. republikou. Oslovy 1. máje proběhly na více než 600 místech republiky. V hlavním městě Praze však byla oslava prvního máje nejokázalejší, kde v průvodě přechodoval prezident republiky Ludvík Šoboda, první tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček a členové vlády. Byla povolávána různá pěkná hesla a sdělení z průvodu: "My chceme lásku a ne válku!", "Bůh je Šoboda!" a prezident na to odpovídal: "Ta s malým, s" a tak prvo májový průvod měl úplně jiný charakter v porovnání s průvody v minulých letech, nesoucí se již v duchu aktivního a progresivního vytyčeného demokratického procesu.

Dne 3. května skončilo skoro 4 denní přerušovanéasedání pléna národního shromáždění, které projednávalo programové prohlášení nové vlády.

Dne 11. 15. v neděli navštívil brněnský veletrh zcela neočekávaně prez. rep. Ludvík Šoboda. Jeho cesta po veletrhu byla provázena holdem a radostí téměř 100.000 návštěvníků.

Koncem měsíce května došlo na podkladě usnesení ÚV KSČ zbavit býv. prezidenta Antonína Novotného členství v ústředním výboru KSČ. Dne 11. června prez. rep. Ludvík Šoboda s chotí, předs. vlády ing. Oldř. Černík s chotí, min. nář. obrany ing. Martin Štěr, min. vnitra

Josef Pavel a doprovod přistáli na letišti v Mosnově ke 2 denní návštěvě bstravská. Při této návštěvě a i při návštěvě města Karviné, které letos slaví 700 let trvání a kterému pres. rep. Ludvík Svoboda udělil Řád práce, projevil občanstvo srdečné přivítání.

Dne 15. června konala se v Praze schůze hlavních politických organizací Národní fronty. Přítomen byl též první tajemník KPSČ J. Dubček a předseda vlády ing. O. Černík. Byl se mluvílo o činnosti vlády, o programu pro plnění akčního programu, o návrhu zákona o sociálním zabezpečení důstojnických rolníků, návrhu na zvýšení nízkých důchodů, projednání návrhu na prodloužení mateřské dovolené, zvýšení dětských přídatků a výpomoci v mateřství. Dále o ustanovení výboru a odborné komise pro přípravu návrhu ústavního zákona o novém státoprávním uspořádání republiky a o spravedlivém provedení rehabilitace. Předseda vlády ing. O. Černík též zdůraznil, že myšlenky akčního programu KPSČ a programové prohlášení vlády republiky tvoří společné politické východisko pro činnost Národní fronty.

Národní problém projednání ústavního zákona o přípravě federativního uspořádání ČSSR přišlo na program Národního shromáždění dne 24. června ve Společném síle Pražského hradu. Od 24/6 po dobu 5 dnů trvalo zasedání pléna Nář. shromáždění. Byl schválen komplex sociálních zákonů: o přípravě federativního uspořádání ČSSR, pušení cenzury, o změně v nemocenském pojištění, a v nemocenské péči,

veřejné a
státní
události.

o dávkách v mateřství a o přídavkách na děti z nemocenského pojištění, o sociálním zabezpečení družstevních polníků a zákon o sociálním zabezpečení. Těž byl schválen státní pověřený účet za loňský rok. Loňský rozpočet vykázal schodek ve výši 2,8 miliardy Kčs.

Mezi posedáním pléna Národního shromáždění uveřejnily noviny, těž časopis „Práce“ vydávaná Ústřední radou odborů, Ostrava dne 27. června ve čtvrtém čísle pod názvem „Dva tisíce slov“. Toto prohlášení bylo stanovisko podepsaných dělníků, techniků, polníků, vědců, umělců a dalších k současně situaci. Prohlášení mimo jiné osobnosti, podepsal nář. umělec Beno Blachut, člen opery N.D. v Praze, těža Čáslavská, olympijská vítězka, Jiří Hanzala, spisovatel, plukovník Emil Zátopek, olympijský vítěz, Dana Zátopková, olympijská vítězka a další. Prohlášení se v časopisu Práce přikládá jako příloha kroniky.

2000 slov

Prohlášení „Dva tisíce slov“ vyvolalo i mezi poslanci při posedání pléna Nář. shromáždění živou odezvu a poslanec generál Emanuel Kodaj označil prohlášení za výzvu ke kontrarevoluci. Těž navrhl, aby se článkem, který je v rozporu se zákonem na ochranu republiky, zabýval generální prokurátor. Bylo dohodnuto, že se k této závažné věci po uvážení poslanci ještě vrátí.

Obrodový proces pokračoval dále v otázkách politických. Trnula však otázka, jak se ke všemu zachová Moskva? Časopis moskevská Pravda doslova říká: Dnešní situace v ČSSR je však taková, že nepřátelské síly odvádějí peni ze socialistické pesty a vyvolávají

nebezpečí, že se ČSSR odtrhne od socialistického společenství.

Pravicové protisocialistické síly v ČSSR, podporované a podněcované imperialistickou reakcí, směřují k likvidaci řídící úlohy strany ve společnosti, k podlomění socialistického státního a společenského přístupu a k restauraci kapitalistického řádu. Převzaly do svých rukou sdělovací prostředky - tisk - rozhlas a televizi - a využívají je k protisocialistické propagandě, snaží se rozpoutat nepřátelství k Sovetskému svazu a ostatním socialistickým zemím.

Úterý dne 29. července byly v Čierné nad Tisou zahájeny rozhovory mezi předsednictvem ÚV KSČ a politickým bytem ÚV KSSR. Ze strany KSSR se setkání mimo jiné účastní generální tajemník ÚV KSSR L. I. Brežněv a ze strany KSČ první tajemník ÚV KSČ Alexander Dubček a další členové. Této setkání se účastní prezident ČSSR Ludvík Svoboda. Jednání stran trvalo až do 1. srpna a směřovalo k hledání nových cest dalšího rozvoje a upevnění přátelských vztahů mezi komunistickými stranami. Této bylo dohodnuto setkání představitelů Bulharské, Maďarské, Německé, Polské strany s KSSR a KSČ dne 3. srpna v Bratislavě. Dne 1. srpna pronesl večer v rozhlasu a v televizi k občanům ČSSR projev o jednání v Čierné nad Tisou pres. rep. Ludvík Svoboda. Zaměřil se o důsledném provádění jednotného programu, o přátelství se Sovětským svazem a družinami socialistickými zeměmi a poustředění pozornosti na pozitivní rozvoj vztahů socialistických zemí.

čestný a
státní
události.

První tajemník Alexander Dubček ve svém rozhlasovém projevu řekl: Důsledně pokračovat po cestě, kterou Komunistická strana Československa a všechny náš lid nastoupil v lednu letošního roku. Přiblížíme vám, že budeme stát pevně na pozicích polednové politiky, ve které si klademe za úkol budovat v naší vlasti socialistickou společnost, která bude mít skutečně lidskou tvář, bude hluboce demokratická, sociálně demokratická, sociálně spravedlivá, ve které se budou těsně spojovat hodnoty socialistické s hodnotami národními, ve které naši občané podle svého vlastního poznání a svědomí budou suverénně rozhodovat o svých osudech. Sovětské soudruzi se během jednání přesvědčili, že společně hájíme socialistické zásady a že svým vkladem chceme socialistické hnutí posílit.

Setkání představitelů šesti bratrských stran v Bratislavě dne 3/8 podal informaci na akcii ve Šterbovém paláci v pražském Parku kultury za účasti 6000 stranických funkcionářů soudruhů Oldřich Černík. Uvedl mimo jiné, že cílem vedení strany bylo plně zabezpečit podmínky pro plnění úkolů vyplývajících z akčního programu, zajistit nutný klid a zároveň udržet a upevnit spolupráci a jednotu s ostatními bratrskými stranami. Těšíme se proto v Bratislavě ne proto, abychom přijímali stanovisko k vnitřním problémům Československa, nýbrž proto, abychom hledali cestu, jak upevnit socialistické společnosti, jak přispět ke sjednocení světového komunistického hnutí.

6 projev s. A. Dubčeka k občanům v rozhlase a televizi dne 4. t. m.
o výsledcích porad v Lierné nad Tisou a v Bratislavě jen zkrátka.
Naše politika je pivočná - O naši suverenitu není obava - Co dělat,
ukazuje akční program strany - jen ve společenství socialistických pe-
mí - Mír náš pivoční zájem - Pro vítězství leduových myšlenek -
Dál v demokracii.

Dne 8. srpna - pátek - přicestovala z Bělehradu na krátkou oficiální
návštěvu do Československa pěticenná delegace ÚV Svazu komu-
nistů Jugoslaviie, vedená předsedou SKJ. a prezidentem Socialistické
federativní republiky Jugoslaviie Josipem Brozem - Titem. Cesta z
Pezini na Hradčany byla triumfální, tak jako rozloučení. Tak
viele, přátelské a srdečné přivítání i rozloučení Praha dosud neprožila.

V Karlových Varech došlo ve dnech 12-13. srpna na pozvání ÚV KSČ
k skutečnému dvoustranné schůzce s delegací jednotné socialistické strany
Německa, vedené prvním tajemníkem ÚV SPD a předsedou státní rady
NDR Walterem Ulbrichtem. Delegaci ÚV KSČ vedl první tajemník
ÚV KSČ J. Dubček.

Rumunská komunistická strana poskytovala, tak jako Svaz komunistů
Jugoslaviie, podobnému kursu Československa výraznou morální podporu.
Toválečná smlouva o přátelství uzavřená 21. 7. 1948 letosního 20. 7.
vypověděna. Došlo tudíž dne 15. 8. k návštěvě rumunské stranické a státní
delegace v Praze, vedené generálním tajemníkem a předsedou státní

státní
události.

rady Rumunská Nicolaem Ceaușeskem. Itéto delegaci dostalo se srdeč-
ného přátelského uvítání v hlavním městě Praze. Dostlo k uzavření no-
vé smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi oběma zeměmi.
Iniciativy lidu a na podporu účastníků jednání v Lierné nad Tisou a
v Bratislavě byl založen Fond republiky. Člen předsednictva Vlt a
předseda Národního shromáždění Josef Šmrkowský vřelými slovy ocenil
toto hnutí a podle sdělení Státní banky v Praze bylo na kontě 2171
ku dni 20/8. jím 190, 531. 464 - Kč a na platě pohladě 60 Kč 808 Kč zlata.
Žádný občan republiky, ani sám vrchní tajemník Alexander Dubček, neoče-
kával po úspěšných jednáních, jak jsou započata v kronice, že dojde
k osudnému 21. srpnu 1968.

"21. srpen
1968"

^{z 20. srpna}
Naše republika byla v noci ^{z 20. srpna} na den 21. srpna - středa - proti vůli své
vlády, Národního shromáždění, vedení KSČ, lidu okupována
vojky pěti států Varšavské smlouvy, t.j. GDR, NDR, IZR,
MLR a BLR. O 20 hod. dne 21. 8. vstoupila okupační vojska
do budovy Národního shromáždění v Praze. Vláda vydala pro-
hlášení všem občanům. Žádala:

- 1) okamžitý odchod vojsk 5. států Varšavské smlouvy, její dodržování
a plné respektování státní suverenity Československa.
- 2) naléhavě vlády GDR, NDR, IZR, MLR a BLR, aby
vydaly příkaz k zastavení ozbrojených akcí, při kterých je
prolévána krev a ničený materiální hodnoty naší země.

3) aby byly vytvořeny normální podmínky pro činnost československých ústavních a politických orgánů, pružena internace jednotlivých členů těchto orgánů k tomu, aby mohly obnovit svou činnost.

4) okamžité svolání celého Národního shromáždění, před které by předstoupila celá čs. vláda se svým stanoviskem k řešení existující situace.

Žijeme vás, abyste těmto pořadovým plády byli nápomocni především tím:

1) Že projevíte, jako mnohokrát v uplynulé době potřebnou státnickou rozvahu a se sjednotíte své síly kolem řádně zvolené čs. vlády, která existuje a již jste dali v dubnu důvěru.

2) Že nepřipustíte, aby jakýmkoliv jiným způsobem byla v čelo naší republiky instalována vláda jiná, než zvolená za svobodných demokratických podmínek, při zachování všech zásad naší ústavy.

3) Že aktivizujete osazenstva našich závodů, f. d. a ostatních pracovníků, aby se obraceli s prohlášením na podporu stanoviska čs. vlády na velitelství okupačních jednotek a na plády pěti zemí Varšavské smlouvy.

4) Tvoříte podmínky pro zachování pořádku, vylučte veškeré násilné akce, zaměřené proti příslušníkům okupačních vojsk, zajistěte vlastními prostředky nezbytné působování obyvatelstva

těžké a
státní
události

potravinami, vodou, plynem, energií apod. v každé oblasti a postarejte se o ochranu pávodů a důležitých zařízení a zabráňte vzniku dalších hospodářských škod.

Draví občane!

Prožíváme těžké chvíle. Šťastný pívot této země může parvít jen lid, který v ní žije a pracuje. Těšíme, že dáte v této chvíli své vládě plnou podporu a své síly plně a do plně naší socialistické republiky.

Občané a občanky!

Jestě je v naší moci s vaší pomocí dokončit velké dílo obrody, které jsme nastoupili v lednu. Vláda věří, že s vaší pomocí toto dokážeme bez plytečných obětí a krvepolití.

(Časopis Práce z 22/8. 1968.)

Vláda ČSSR.

V Severomoravském kraji Ostrava překročila sovětská vojska a polská o půlnoci z 20/8 na 21/8. všechny hraniční přechody. Obsadila všechna města: Havířov, Ostravu, Opavu, Frydek-Místek, směrem na Bruntál, Rymařov - Šumperk a dále.

Občané v Hraběšicích ráno dne 21. srpna probouřela stíhací ruská letadla manévrující nad krajem Ostrava. Kolem dopolední hodiny došla správa, že je obsazován Šumperk polským vojskem. Hraběšicemi projela část polských motorizovaných sil ráno 22/8. a rozložila se na cestě do Malína s výhledem na Šumperk.

Druhá část polských motorovaných jednotek se rozložila v polích u tichýř. Jeden tank pro poruchu uvrhl v patáček asfaltové silnice pod škraběním. Škody nebyly způsobeny, pouze narážené svestky při asfaltu za nočního projíždění v obci. Proti mrtví byli hlášeni z Košic. Povedení okupace Československa vojsky pěti států Varšavské smlouvy mělo veliký ohlas ve světě a hlavně u komunistických stran západních států i Japonska. Prohlášení japonské vlády bylo řečeno, že okupace nemůže být prominuta. Šle vrátíme se opět ke raději k situaci ve vlasti po proměnění okupace. Mimořádný sjezd XIV KSČL vydal též prohlášení ke všem členům a občanům ČSR, které schválilo 1069 delegátů sjezdu. Z něho kronikář zarmenává: Stav, který v naší zemi nastal 21. srpna, nemůže být trvalý. Socialistické Československo nikdy nepřijme ani vojenskou okupaci správu, ani domácí kolaborantskou moc, která by se o sílu okupantů opírala. Byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenecké, varšavské smlouvy, i dohody z Černé a Bratislavy. Ještě vedoucí jinitelé států a strany byli protiprávně zatčeni a izolováni. Poznámka: jednalo se o p. Al. Dubčeka, Smrkovského, Špáčka, Križgela a další. Základním pořadovým prohlášení bylo „odchod všech vojsk“. Ku konci pak byla výzva k uskutečnění protestů generální stávkou v pátek 23. srpna ve 12 hod., nebudou-li požadavky v prohlášení splněny.

Št. Dubček se dozvěděl o přechodu hranic vojsky 5 států Varšavské smlouvy a jist s Černíkem přesně ve 13.40 hod na posedání předsednictva ÚV KSČL v sekretariátu strany v Praze.

tržní a
státní
události.

152

Prohlásil: „To je tragédie, nečekal jsem, že se to stane. Potom přečetl s. Dubček dopis, který poslal ÚV KSČ (Brezněv 1, který dostal z pondělka na úterý. O dopisu ještě nikdo nevěděl. ÚV KSČ vytykal naší straně, že nedodržuje dohody z Černé a Bratislavy, že se stupňují stále kontrarevoluční tendence, ale nikde v dopisu nebyla žádná zmínka, že by se situace spojení měla řešit vojensky v ob-
sažení Československa. Na některé pasáže dopisu ihned reagoval: „To tvrdí oni, ale přece vůbec nepřihlíží k tomu, co jsme řekli. Přihlíží k tomu, jaká je skutečnost, včdyť přece „robíme opatření“. Na čest komunisty prohlásil, že o tom neměl ani tušení, že mu nebyl sdělen ani náznak, že by někdo chtěl proti nám takový krok podniknout.

Na mimořádném XIV. zjezu KSČ v Praze dne 22.8., kde nebyli přítomni internovaní soudruzi Dubček, Černík, Špaček, Šmrkowský a Čisari, prezident republiky Ludvík Svoboda prohlásil, že nikdy nepodepíše novou vládu a že uznává za jedinou legální představitelku vládu Oldřicha Černíka.

V celé zemi v rávodech, jiných pracovištích a i na veřejných prostranstvích byly na protest provedení násilné okupace Československa a proti internování našich legálních vedoucích představitelů s. Dubčka, Šmrkowského, Čisari, Černíka a dalších pořádány protestní akce, podepisování archy s protesty a žádání propuštění internovaných a okamžité odhody okupačních vojsk. Přitom hořeno generální páteční stávkou.

V Košicích bylo velitelem okupační vojska vyhlášeno stanné právo. Byli hlášeni další mrtví z Košic, Bratislavy, Prahy, jakob i požáry budov v Praze, Jáchymově a jinde. Poškození musea v Praze na Václavském náměstí střílbou ze sovětských tanků. Situace se z hodiny na hodinu přibližovala a hrozila uvlohnout národ v tragedii, jejíž konec si nikdo nedovedl řádně při stálém nervovém napětí domyslet.

Ještě se našel muž, který radikálně a neústupně jako voják se rozhodl těžkou národní tragedií řešit a národ od dalšího neštěstí zachránit. Byl to prezident Československé republiky armádní generál Ludvík Svoboda. Vngtérš^{ky} době odletěl na jednání do Moskvy, s představiteli strany a vlády SSSR. Je jednání nebylo lehké a snadné a ře si vyžádalo pevného postoje a charakteru našeho prezidenta, mohl jen další dějiny rozhodnout. Trávil se a spím i internování představitelů s přístěním, že normalizací vztahů a plnění přerušitých povinností, dojde postupně k odchodu jednotlivých vojsk Varšavské smlouvy z naší vlasti. Kronikář jistě poznamenává, že arm. gen. Ludvík Svoboda dne 13. července 1963 k 20. výročí tragédie obce Českého Malína na Rusi, kterou vypálila nacistická vojska při vpádu do Sovětského Svazu, navštívil tuto obec Nový Malín u Šumperka, kam se většina Malínských občanů, hlavně příslušníků dobrovolnické Čl. armádního sboru v SSSR nastěhovala a obec Frankštát na Nový Malín přejmenovala. Zjedelení ztraceného občanství měl velikou radost.

Věřejné a
státní
události.

vláda a strana dala se do enormní práce ve snaze dostátí převratným úkolům a k naplnění akčního programu spojeného s děláním otevřené politiky s lidem v naší zemi. Byl projednán návrh ústavního zákona o čs. federaci a návrh zákona o postavení národnosti v ČSSR.

Prezident republiky Ludvík Svoboda a jiní vládní a straníční představitelé navštívili i zcela neočekávaně naše velké závody, kde při improvizovaném shromáždění byli pracovníci informováni o situaci v zemi, nabádáni k dobré práci tak, aby došlo co nejdříve k normálnímu životu.

Avšak v době tak vážné i co se týče mezinárodní situace, došlo v Praze ve vyzdobeném Španělském sále dne 27. října k plenární schůzi Národního shromáždění za přítomnosti 265 poslanců, s. Duběčka, předs. vlády inž. Oldřicha Černíka, předs. N. S. Josefa Smrkovského, Dr. E. Čsáře a dalších. Byl schválen základní kámen nového soužití a vztahů Čechů a Slováků, totiž zákon o čs. federaci, jakož i zákon o postavení národnosti v ČSSR. O schválení zákona o čs. federaci podal výklad Josef Smrkovský, předs. parlamentu a předs. ČNR dr. Čestmír Čisár. Bylo též vzpomínáno 50. výročí vzniku Československa a Ondřej Klokot, předseda Slovenské nár. rady se vyslovil o zákonu, že je to nejhezčí oslava 50. výročí vzniku společného státu Čechů a Slováků. Všichni stejná práva a stejné povinnosti.

Užasná pohrady Pražského hradu byl delegací čs. mládeže za přítomnosti prezidenta republiky Ludvíka Svobody slavnostně pasován „Strom republiky.“ V sobotu dne 26/10. byla prezidentem na Pražském hradě přijata 200 členná delegace čs. mládeže z celé republiky.

V druhé polovině měsíce října byla uzavřena smlouva mezi naší vlá-
dou a vládou SSSR o dočasném pobytu sovětských vojsk u nás.
Hlavnostním vyvrcholením celostátních oslav 50. výročí vzniku svobodného
Československa, bylo 28/10. dopoledne ve Spanečském sále Pražského hradu
asedání ÚV KSČ, Národního shromáždění, vlády republiky a Ústředního
výboru Národní fronty. Hlavnostní projev učinil prezident republiky Lud.
Šoboda a s. p. l. Dubček. Obě představitelé ve svých projevech zdůraznili
zachování politiky KSČ nastoupené v lednu, boj za demokratickou, svo-
bodu všeho lidu a o nové ^{právní} státotvorné úpravě v rámci federace.
Vládní a stranické delegace včetně s prezidentem republiky Lud. Šobodou,
prvním tajemníkem ÚV KSČ p. l. Dubčkem, předsedou N. S. f. Smrkovským,
předs. vlády ing. O. Čermákem a dalšími představiteli navštívily hlavní město
Slovenska Bratislavu. Uvítání bylo nadšené. U nové úpravy Bratis-
lavského hradu byl dne 30. 10. slavnostní akt podepsání ústavního zákona
o ř. federaci, který vstoupí v platnost 1. ledna 1969. Zákon o federativ-
ním uspořádání republiky za přítomnosti představitelů štát. shromáždění,
obou národních rad, české a slovenské a dalších ústavních činitelů, po-
depsal pres. republiky Ludvík Šoboda. Při příležitosti podpisu
předs. N. S. f. Smrkovský pronesl projev v Bratislavském rozhlasu.
Mezi jiným řekl: „Hledíme proto všechno, co nás spojuje v hospo-
dářství, kultuře i politice.“ Z proslovu presidenta republiky Ludáka
Šobody: „Tě jednou z těch hodnot největších je dějinná pravda, že
Slováci a Češi se rozhodli jít společnou cestou.“

ústavní zákon
o ř. federaci

terénní a ústřední výbor KSČL projednal na svémasedání ve dnech 12-13/12.
státní v návaznosti na rezoluci listopadového pléna ÚV KSČL - úkoly upevně-
události. ní státu a institucionální uspořádání orgánů v čs. federaci.

Dne 18/12. bylo ve Španělském sále Pražského hradu zahájeno plenární
asedání Národního shromáždění za přítomnosti presidenta republiky Ludví-
ka Svobody. Byl schválen návrh zákona o státním rozpočtu na rok 1969,
jakož i serie zákonů upravujících otázky nového státoprávního uspořádání
republiky. To novému roce má být ve smyslu zákona o čs. federaci dosa-
vadní Národní shromáždění přeměněno na Sněmovnu lidu a vytvořena
Sněmovna senátů.

Ke konci roku president republiky Ludvík Svoboda přijal na Pražském
hradě předsedu vlády ing. Oldřicha Černíka, který ho informoval o
rozhodnutí vlády podat demisi. Na doporučení ústředního výboru Národní
fronty ČSSR president republiky pověřil ing. Č. Černíka, aby mu předlo-
žil návrh na složení vlády ČSSR.

Hodnocení
roku. Jedním z hlavních a nejpozitivnějších rysů polednového vývoje byl velký
vstup politické aktivity. U polednového vývoje se začaly postupně otevírat
možnosti k novému socialistickému vývoji čs. společnosti, který by vyjádřil
a respektoval jeho demokratickou povahu, jeho humanický obsah. Po-
hud straně KSČL hrozil rozpad, pak jenom v důsledku působení
byrokraticko-centralistického systému. Je třeba připomenout, že ÚV tehdy
nebyl jednotný, stejně tak i předsednictvo, (jehož členem až do března
byl i A. Novotný). Strana musela usilovat o provizorské

otřesení důvěry, plavovat se komplexu kolektivní viny za padesátá léta
a snažit se nově upravit vedoucí postavení ve státu i společnosti.

Zhodno-
cení poku-

Starý systém postupně nahromadil v nejrizičnějších vrstvách společnosti mnoho
odporu, negativních a odstředivých tendencí, kronických výbuchem. Celko-
vě však možno říci, že svědčilo o velké tvůrčí energii soustředěné ve
straně, že se podařilo bez hlubších vnitřních otřesů hegomonní postavení
strany obnovit. Její noví političtí vůdci pak bez nadsázky získali v
tomto novém polednovém období takovou důvěru a podporu většiny
obyvatelstva, že to bylo a půstává výjimečným jevem.

Úspěšný kosmický experiment U.S.S.R.

Letová

událost.

Kosmická

lod

Spolko 8

Dne 21. prosince byl na mysu Kennedy o 13.51 hod. dán povel ke startu
kosmické lodi Spolko 8 k letu k Měsíci, řízené 3. americkými kosmonauty
Frankem Bormanem, Jamesem Lovellem a Williamem Andersem za pomoci
rakety Saturn. Let skončil úspěšně a kosmonauti na vlastní oči viděli
odraženou stranu Měsíce. Posádka má absolutní rychlostní rekord 39000 km
za hodinu a vzdálenostní rekord 372.000 km. Po tomto úspěšném letu,
má dojít ještě k jednomu letu Spolka 9 a pak k přistání člověka
na Měsíci. Ohlas úspěšného letu Spolka 8 ve světě byl značný.

Ke 50. letině výročí vzniku Československé socialistické republiky byla na

Užnamenání

plejním M.Š. předána pamětní plaketa udělená Ústředním výborem národní
fronty na příslušky v Čl. červeném kříži, učitelce na škole v osadě Krásné
pí. Fajmanové Janě a kronikář Jaroslavu Lachmanovi z Hrabčic za práci v
odboji v době nevoloby 1938-1945 a v družstevnické jednotě, lid. spotř. druž-
stva, Lúmpperk - Lábeň.

Život v
obci.

Pod domem č. 35 v obci došlo k nehodě, když nezajištěné nákladní
auto sjelo do rokle. Přitom přišel o život pávorník

Pohyb obyvatelstva:

Počet k 31/12. 1968 činil 165 mužů, žen a dětí.

Z tohoto počtu bylo 86 žen a 79 mužů.

Přistěhovalo se celkem 18 osob, z toho 10 žen.

Odstěhovalo se - " - 10 - -, z toho 8 žen.

V obci došlo během roku k 1. úmrtí - (f. Šebota.)

Lapsal farář Lachman,
kronikář.

Zápisy v kronice během roku 1968 byly přesteny a obsah schválen
na schůzi rady M. P. V. v Hraběšovicích dne 15/6. 1969.

30. 7. 69

Krása Lohová
okresní metodik pro knihy

Bedeř - předseda.
Věrova
Hájmanová

Kalváb
okresní kronikář